

Šalamun, Tomaž: **Modro ne bo.**

Ilustr. Arjan Pregl. Spr. beseda Miklavž Komelj. Jezero: Morfem, 2013, 27 str.

| M | 4. stopnja | slikanica +, spremna beseda

| besedne igre

Hermetičnost slikanice je v poznavanju in prepoznavanju Preglove likovne citatnosti ter Šalamunove jezikove asociativnosti, zato bralec slikaniško zgodbo sestavlja šele po dekodiranju obeh sestavin. Ta slikanica z literarnim in likovnim jezikom ter močno interakcijo med obema sporazumevalnima kodoma nakazuje nove ustvarjalne možnosti razvoja naslovniško odprte slikaniške produkcije oz. art slikanic za mladostnike in odrasle. Slikanica se sprehaja po prehodih med dvema ali celo več kodi in je oblikovana kot celota. Preizkuša bralčeve navade, odpira prostor za pogumno igro ter raziskuje odnose med besedo in sliko na področju slikanice. (Utemeljitev žirije za nominacijo za nagrado Kristine Brenkove 2014 za izvirno slovensko slikanico)¹

¹ Žirija je sprejela odločitev o podelitvi **priznanja nove poti**, ki ga je prejela ta izvirna slikanica za inovativnost na področju slikaniške produkcije.

Preboji na področju slikanice se zgodijo takrat, kadar se najde ustvarjalec ali skupina ustvarjalcev, ki suvereno obvladajo besedni in vizualni jezik ter zgodovino njunih srečevanj v pretekli umetnosti. Takrat se pisci ali ilustratorji lahko spustijo v igro med besedo in sliko in ustvarijo presenetljive rešitve. To se je zgodilo v slikanici *Modro ne bo*: sodobna, na prvi pogled enigmatična slikanica, v kateri se na čudežen način stikata in prepletata oba jezika na več mejnih in dvoumnih načinov. Že naslov je nenavaden. Je to res malo narobe zapisano MODRO NEBO? Ali pa gre za besedo MODRO kot modrost in besedi NE BO. In ali ni »NE BO« prav tista beseda, s katero otrok nekje pri tretjem letu starosti začne svoj upor in se prvič vzpostavi kot t.i. individuum? V tej slikanici zagotovo NE BO tega ker je običajno in pričakovano! Pa kljub temu žarči odprti prostor in skladno razmerje med črkami, barvami in belino. Besede so mestoma vizualni element slike, spet drugič dejansko igrivo komentirajo spontano porajanje prebliskov ob opazovanju ilustriranih površin. Ilustrator v slikanico pripelje sodoben jezik slikarstva, vplive globalne spletne umetnosti in njenih značilnih elementov: citatnost, drobce besedno-jezikovnih nizov, digitalne metafore, satiro, diagrame, kolažne strukture, različne fotomontaže, abstraktne mreže ter zemljevide in podobno. Slikanica se sprehaja po prehodih med dvema ali celo več kodi in je oblikovana kot celota. Preizkuša bralčeve navade, odpira prostor za pogumno igro ter raziskuje odnose med besedo in sliko na področju naslovniško odprte slikanice.

Spodbude za branje:

- Bodo bralci takoj zaznali razliko med besedami »nebo« in »ne bo«? Tisti dan nebo morda ne bo modro. ☺
- Učenci berejo pesmi, vsak eno. Bomo preostali medtem zrl v nebo in zgolj poslušali? Najbrž bomo več doživeli, če bomo opazovali ilustracije, ker tokrat gre res za močan preplet besedila in slikovnega.
- Bralce spodbujamo, naj si dobro ogledajo slikanico. Kaj menijo, zakaj je prejela priznanje *nove poti*? (Mladi bralci bodo povedali po svoje, mentorjem v pomoč prilagamo utemeljitev žirije). Kaj jim je všeč in kaj ne? Imajo kaj težav pri branju besedila?
- Bi svoje mnenje lahko izrazili podobno kot Miklavž Komelj v spremni besedi k slikanici?

Nadaljnje spodbude za branje:

Pesnik in prevajalec **Tomaž Šalamun** (1941 – 2014) je med drugim ustvaril besedilo za te tri slikanice, ki jih je ilustrirala njegova hči Ana Šalamun:

Šalamun, Tomaž: **Narobe svet je tudi svet.**

Ilustr. Ana Šalamun. Šmarje-Sap: Buča, 2010. (Slovenske slikanice), 27 str.

Šalamun, Tomaž: **Kakšne so stvari na zemlji, v nebesih in pod morjem.**

Ilustr. Ana Šalamun. Jezero: Morfem, 2011, 21 str.

Šalamun, Tomaž: **Kaj je kaj.**

Ilustr. Ana Šalamun. Radovljica: Didakta, 2005, 26 str.

Ilustrator **Arjan Pregl** (roj. 1973) pa vsako leto ilustrira več knjig, toda ne veliko za otroke in mladino; naj naštejemo samo nekatere:

Dekleva, Milan: **Skrivalnice.**

Ilustr. Arjan Pregl. Spr. beseda Miklavž Komelj. Jezero: Morfemplus, 2015, 28 str.

| M | 3. stopnja | slikanica +, spremna beseda, verzi | nonsens

Dekleva, Milan: **Uganke za Anke in Janke.** Ilustr. Arjan Pregl. Jezero: Morfemplus, 2017, 28 str.

Harms, Daniil: **Si videl leva?** Prev. Lijana Dejak. Ilustr. Arjan Pregl. Dob pri Domžalah: Miš, 2018, 24 str.

Poiščimo pesniške zbirke za odrasle Tomaža Šalamuna. Bi morda katero odprli in prebrali kakšno pesem? Se nas je dotaknila, čeprav ni namenjena mladim? Poiščimo še več knjig, ki jih je likovno opremil Arjan Pregl. (Iščemo po Cobiss-u in na knjižničnih policah - medpredmetna povezava s KIZ.)